

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Cristi Nedelcu

GRAFFITI

CUPRINS

Prefață	8
HOAȚA DE POVEȘTI	13
AMINTIREA UNEI NEÎNTÂMLĂRI	27
THE GIRL WITH THE BROKEN SMILE.....	33
PIATRA.....	44
CE-I INTERZIS E PALPITANT!	49
PĂPUȘA DE LUT	57
AUDITUL.....	64
CITEȘTE CĂRȚI, NU CITATE	71
DESTROY WHAT DESTROYS YOU	83
PRIN GANG	93
PĂPUȘA CARE FACE PĂPUȘI	104
BINE AI VENIT ÎN SODOMA!	119

ne redescoperim adevărurile personale în semnele lăsate de semenii noștri pe zidurile care îi, și ne mărturisesc, pe noi, lumea: „Tu, desigur, poți să îi cauți semnificații ascunse sau să te plângi de lipsa lor, dar ea chiar așa a fost. Restul e critică” („Citește cărți, nu citate”).

Sensul, povestea, drumul se deschid oriunde suntem dispuși să privim, să comunicăm, să desfacem culoarea în nuanțe. Și iată cum din loc în loc, câte un ciob de oglindă, ba chiar o oglinjoară mai acătării ne pune față în față cu trăiri puternice, dislocante, transpersonale. Notează scriitorul la un moment dat: „Și mă simțeam ca un fluture într-un insectar cu toate cuvintele care mă înțepau și mă fixau acolo pentru totdeauna, când tot ce se întâmplase s-a terminat demult” („Ce-i interzis e palpitant!”).

Și dintr-o dată, orașul când încruntat, când toropit de căldură pare să-și descopere sub derma superficială a indiferenței, lumi cu totul aparte, tinere, frumoase, pline de viață și de sens.

Xenia Negrea

HOAȚA DE POVEȘTI

Pătrunse în clădirea insalubră cu o strângere de inimă pe care o resimțise și atunci când intrase în casa aceea părăsită din vârful dealului, de unde nici acum nu știa de ce furase cutia cu scrisori și poze vechi, în ciuda unui gând răzleț care îi venise - și dacă or purta un blestem? Dar curiozitatea fusese mai mare, înșfăcase cutia și fugise la fel ca o hoață. Asta se și simțea - o hoață de povești, iar cutia pe care o furase acum ascundea într-adevăr o poveste fabuloasă care îi purtase pașii până în clădirea asta uitată de toți, deși se afla în inima orașului, chiar peste drum de Universitate.

Era destul de ciudat că această casă fusese uitată așa de ușor de toți locuitorii orașului, pentru că aproape fiecare dintre ei intrase acolo cel puțin o dată când era mic, când aici funcționa un teatru de păpuși, care apoi își găsisse un alt sediu, mai spațios. Casa fusese revendicată, dar moștenitorii nu se înțeleseseră niciodată și ea rămânea o ruină care trona în centrul orașului, în

timp ce în jurul ei, celelalte clădiri, mai norocoase, erau renovate și transformate în hoteluri sau cluburi. Uneori se mai adăposteau aici boschetarii, dar nu foarte des, pentru că era prea centrală și riscau să cadă în plasa raziilor poliției locale.

Ajunsese în această casă după ce citise câteva scrisori pe care le găsisese într-o casetă undeva într-o casă părăsită. Privind în urmă se gândea că le găsisese într-un moment anume al vieții ei. Și acum, privind în urmă întreaga poveste, se întreba dacă nu cumva lucrurile aveau o legătură. Dacă nu cumva scrisoarea aceea nu era doar efectul a ceea ce ea căuta în viața ei, ci chiar elementul declanșator, un element care nu apărea la începutul întâmplărilor, pentru că viața nu este așa cum credem noi, o succesiune simplă de cauze și efecte, ci uneori cauza adâncă, profundă a unor fapte o aflăm mai târziu, după ce lucrurile s-au întâmplat pe jumătate, sau cu totul. Era perioada în care era fascinată de Valeriu Tasso¹. Îi citise cărțile aproape din întâm-

¹ Scriitoare franceză, lector, cercetător și sexolog (născută în 1969, în Champagne-Ardenne, Franța)

plare, într-o vreme în care viața ei se centra în jurul lui Michel Foucault². Ajunsese la el după un episod de depresie care o adusese în pragul nebuniei. Depășise momentul afundându-se mai mult în el, căutând explicații. Săpase în nebunie, căutându-i originea, istoria, modurile de manifestare. Și descoperise că de la originile umanității, nebunia însoțise evoluția ei, că o fascinasese mereu, și, doar acum, în epoca modernă, în care totul era normat, aliniat și reglementat, nebunia devenise anormală, un lucru care trebuia stârpit, iar nebunii, din oamenii atinși de mâna divină, deveniseră niște paria ai societății care trebuiau torturați, închiși, exterminați. Cel care îi relevase toate acestea fusese Foucault. Cartea lui, „Istoria nebuniei“, fusese cea mai bună terapie. O citise cu sufletul la gură, ghicindu-i, printre rândurile erudite, propriile experiențe depresive, și simțind cum rezonază cu ale ei. Iar nebunia care o pândise până atunci nu i se mai păruse o amenințare, ci un mod de a se înțelege cu divinitatea și de a-și căuta sensul într-o viața care este, prin definiție, lipsită de

² Filosof și istoric francez (1926 – 1984)

sens. Iar temerile ei dispăruseră. Și de la nebuni, ajunse la prostituate, pentru că sexualitatea era un alt subiect tabu al societății moderne. Tot Foucault demonstra asta, și pentru ea asta rezona cu paradoxul lui Oscar Wilde „Totul pe lumea asta este despre sex, mai puțin sexul. Sexul este despre putere“. De fapt, prostituatele avuseseră mereu, de-a lungul istoriei același statut ca și al nebunilor. Excluse din rândul oamenilor obișnuiți, dar atrângându-i. Fascinație și repulsie în același timp. Dovada cea mai clară că umanitatea rătăcește între doi poli opuși, o bipolaritate care dă măsura actualei ei stări de nevroză.

Și așa începuse ceea ce avea să se transforme în obsesia ei pentru prostituate. Uneori i se întâmpla să meargă pe centura orașului și să le pândească pe fetele acelea care își vindeau trupul fără rețineră și să se întrebe ce se ascundea sub masca lor blazată. Oare ce gândeau? Ce simțeau? Nu reușea niciodată să înțeleagă asta și după câteva încercări nereușite de a lega o conversație cu una dintre ele, revenise la cărți. Tot aici trebuia să afle ceea ce o măcina pe ea. Și așa ajunsese la

Valerie Tasso. O femeie care avusese curajul să treacă dincolo de prejudecăți și să devină prostituată. Dar experiențele ei, fără îndoială foarte dure, uneori la limita suportabilității, erau totuși literaturizate. Simțea că scriind tot ce a trăit, povestind toate experiențele ei, le falsifica, pentru că scrisul înseamnă transformarea realității. Trăia un sentiment straniu, de ambivalență. Cartea reprezenta descrierea experienței care o fascina, dar, în același timp, era și mijlocul prin care această experiență era falsificată.

Ar fi rătăcit mult și bine în acest labirint, dacă nu ar fi fost excursia din ziua aceea. Loredana o provocase. Nu mai ieșiseră de mult împreună să facă poze. Obișnuiau uneori să evadeze împreună, să își lase familiile pentru o zi și să hoinărească năuce, pe unde apucau. Uneori făceau poze, alteori doar rătăceau prin satele din jurul orașului. În ziua aceea, ajunseseră într-un sat ascuns între două dealuri, nu departe de oraș. Majoritatea caselor de chirpici erau părăsite și începuseră să cadă. Altele fuseseră reconstruite, dar nici ele nu păreau prea animate. Oamenii plecaseră să își caute

norocul unde văzuseră cu ochii și cei care se mai simțeau legați cât de cât de locul unde se născuseră își refăcuseră casele, în speranța că, odată și odată va fi mai bine și se vor întoarce.

Rătăceau pe ulițele satului și, în afară de câteva găște care se scăldau în nămolul din uliță, nu întâlneau pe nimeni. Atunci Loredana observase casa aceea, cocoțată în vârful unui deal, cu gardul căzut la pământ, cu acoperișul spart, dar având o frumusețe aparte, o frumusețe care în curând avea să dispară. Au pătruns în casa unde se găseau surprinzător de multe lucruri - un pat, un dulap, câteva resturi de scaune. La fereastră flutura un rest de perdea din care se mai ghicea o dantelă. Iar undeva, sub masă se afla caseta. A ezitat destul de mult până să o ia. Loredana fugise din casă și o lăsase singură, ca și cum ar fi trebuit să fie doar decizia ei. Simțea cumva că, în funcție de ceea ce va face, viața ei se va schimba radical.

A luat caseta și a fugit. Loredana a privit-o, dar nu a întrebat-o nimic. Nu au mai vorbit cât timp a condus la întoarcere. Odată cu caseta luaseră și o tăcere care le

separa una de alta. Deja fiecare își avea propria realitate, iar a ei se învățea destul de mult în jurul casetei pe care o simțea caldă în brațe. Când Loredana o lăsă acasă, soțul ei nu se întorsese. Se înțeleșeră să ia el copiii de la școală, așa că avea să ajungă mai pe seară.

A pătruns în casă și s-a așezat la masa din living. A pus caseta pe masă și a privit-o lung. Avea să găsească în ea ceva? Într-un târziu și-a făcut curaj și a deschis-o.

Cuprindea câteva scrisori zdrențuite, și două fotografii îngălbenite de timp. Dintr-una zâmbea șters o fată spălăcită, îmbrăcată într-o uniformă care părea a fi de școală. Chipul nu i se zărea prea bine, doar zâmbetul stingher și alura țepănă, aproape crispată, te făcea să ghicești o fire introvertită. Toate acestea le-a deslușit după ce părăsise casa aproape în fugă, abia după ce ajunsese acasă la ea și putuse să evalueze prada. Cea de-a doua fotografie era una de grup, în care probabil era și ea, dar abia dacă i se ghicea silueta.

A întins ușor scrisorile pe masă. Mâinile îi tremurau. A început să citească și, ușor-ușor a intrat în povestea

aceasta, care acum o adusese în clădirea părăsită din centrul orașului.

20 „Dragul meu. Nu știu dacă scrisoarea asta va mai fi urmată de altele, sau dacă ți-o voi trimite vreodată“. Așa începea scrisoarea și se vede că încă de la început ea a știut că nu îi va trimite rândurile pe care le scria. Ca oricine care pune pe hârtie ceva ce nu va trimite, și ea urma să fie sinceră în ceea ce avea să scrie. Și atunci, după prima frază, și-a dat seama că scrisorile acelea erau mult mai adevărate decât toate paginile scrise de Valerie Tasso, cu toate analizele ei, cu toate trăirile mult literaturizate, care răpeau din autenticitate. Avea în față o poveste simplă, dar pe care ziarele ar numi-o cutremurătoare. Era probabil banală pentru acele vremuri, așa cum și acum sunt povești pe care unii le-ar numi cutremurătoare, dar ele sunt pentru alții banale. Era povestea unei fete care descoperise dragostea la vârsta la care o descoperi de obicei. Și care, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori, se sfârșise trist pentru ea. Rămasă însărcinată, fusese nevoită să părăsească satul natal și casa din vârful dealului.

21 El își văzuse de drumul lui mai departe, își făcuse școlile pe care le visase și despre care îi povestise atâtea în serile pe care le petreceau împreună. Ajunsesse un avocat de succes și nu o mai văzuse niciodată. Poate chiar o uitase, așa cum uiți o greșeală din tinerețe, sau nici măcar o greșeală, o întâmplare.

Iar fata ajunsese în oraș, singură și înspăimântată. Și, chiar dacă pare un clișeu, ajunsese la bordel. Dar viața, și atunci, și acum, este insensibilă la clișee. Și tot ca într-un clișeu, ea nu îl uitase. Își găsisese un loc la cel mai faimos bordel al orașului, pe care unul dintre cei mai bogați oameni îl deschisese chiar vizavi de Palatul de Justiție. Îl costase mult acest afront la adresa ipocriziei urbei, dar banii cumpărau orice. Oamenii se făceau că nu știu ce este în clădirea aceea semeață cu acoperiș boltit, cu frontoane bogate și ancadrame fastuoase. Iar clienții plăteau nu atât fetele și clipele de plăcere, cât sentimentul că sfidează un oraș întreg mergând într-un loc care nu ar fi trebuit să fie chiar în buricul orașului.